

Sklepne ugotovitve za Pomurje – FS/POMURJE

Na okrogli mizi o razvojnih potencialih Pomurja, so bili predlagani naslednji ukrepi za zmanjševanje razvojnega zaostanka pomurske regije:

- (Predložen) model trajnostne regije, ki daje prednost okolju (zaradi velike onesnaženosti). Pri načrtovanju razvoja treba upoštevati zavarovanje prostora (posnemanje specifičnosti Panonskega prostora, proti vnašanju ne-ekološke tehnologije)... *“Mi smo zasnovali model, takrat smo ga tudi predlagali na SVLR, da bi to bila ena taka trajnostna regija, ki bi morala nujno dati prednost okolju”.*

- Ne moremo narediti veliko – del odgovora je treba prepustiti trgu (ne vemo vsega, kaj je treba narediti)...regionalni razvojni programi so zgolj fraza (narejeni copy paste)...politika Evropske Unije glede kmetijstva se bo spremenila, strategije vezati na obstoječe razmere bi bilo napačno.

- Razvojne strategije morajo pisati zainteresirani akterji v regiji (razvojne zgodbe se začnejo na terenu)... *“Te strategije je treba pisat v regiji s strani zainteresiranih akterjev v regiji, ki jih je treba motivirat.... za čisto vsak projekt, ki notri stoji, se lahko zelo lepo pove, kako se v celotno zgodbo vpleta, zakaj je potreben in kaj se bo zgodilo, če tiste zadeve notri ne bo. Zaradi tega nas gospodarstvo pri teh stopanjih na žulje kar se tiče visokega šolstva v Novem mestu, kjer sem zdaj zelo aktiven, tako močno podpira. Te zgodbe preprosto ne bi izpeljali brez podpore Krke in avtomobilske industrije in tako naprej. Ker so pač ljudje, ki v slovenskem prostoru nekaj pomenijo preprosto dvignili telefon ko je bil čas, ker so prepoznali te zgodbe kot pomembne in poskrbeli, da recimo ljubljanska Univerza ni mogla kje delat problemov. In zaradi tega je bila tista začetna intenca, dajmo se mi zmenit kako bi mi tule, kaj bomo sklenil, da bomo pomagal, za mene zgrešena. Nobena regija, ki jo jaz poznam, se ni uspela na tak način izvleči iz razvojnih problemov. V Sloveniji ne, po Evropi pa pravzaprav še toliko manj. Razvojne zgodbe so se zmeraj začele na terenu, ne”.*

- Razvoj visokega šolstva (lahko sčasoma sproži razvojne procese – pridobitev 'nujno

potrebne' ekspertize za oblikovanju 'nujne potrebne' razvojne koalicije – tj. jedra oz. regionalne antene, ki sprožajo nove razvojne pobude) »...če se oblikuje neko jedro ljudi, ki začne neke razvojne iniciative furat, potem okolje samo pogrunta, da je tam neka skupina ljudi, ki zna nekaj narediti in potem sami pridejo«...

- Spodbujanje nastajanja malih in srednjih podjetij. Pomurja ne bo rešilo le kmetijstvo (ni realno pričakovati, da bi od kmetijstva lahko živel 120.000 ljudi, na razpoložljivih kmetijskih površinah)...pomemben razvojni segment, ki ustvarja dobiček (BDP), so mala in srednja podjetja. Pomurje na kratek rok rabi delovna mesta (zgolj okolje na kratek rok ne bo rešilo problema nerazvitosti)...

-spremeniti navade pomurskih kmetov (prehod iz tradicionalnega kmetijstva v ekološko kmetijstvo)... »...in mi smo vidli letos spomladi upor pomurskih kmetov, proti temu, da bi se preusmerili v ekološko kmetijstvo” ... »skratka ekološko kmetijstvo smo mi predstavili kot neko možnost, ne, in imeli smo recimo, v enem tednu, v osmih dneh približno 40 interesentov, ki bi se radi preusmerili ne, in jaz sem njim govoru, jst sm bil tam 4 dni, zakaj nas to sprašujete, to vi morate spraševati svoje svetovalne službe, kmetijske zavode, ki so v vašem prostoru, sej v tistem prostoru so kar pomembni kmetijski zavodi in enostavno tam jih na to ne napotujejo, v temu ne vidijo rešitev”....spremeniti strategijo gojenja poljščin (npr. namesto koruze – ki se pretežno goji za živalsko hrano – bi lahko pridelovali npr. sladkorno peso, jabolka, hruške, itn....plasirati šampionski izdelek (npr. bučno olje), ki bi ga lahko prodajali tudi v tujini...

- ...vpeljava okolju prijaznih metod zatiranja poljskih škodljivcev (npr. sterilizacija samcev) in na to vezan razvoj tehnologije (nova delovna mesta)...

- Boljša izraba obstoječih oziroma razpoložljivih resursov kot je npr. uporaba geotermalne energije...več bi lahko iztržili tudi od prometnega koridorja (nova delovna mesta).

- ...analiza regionalnih razvojnih potencialov (evalvacija potencialov)¹...dobro pripravljene regionalni razvojni programi, ki bi predpostavili jasne cilje, vizije in potrebe regije, bi bili izvedljivi in imeli sinergijske učinke v regiji...
- ...povezati preseke med štirimi kapitali (integracija razvojnih dejavnikov), i.e. ukrepi namenjeni gospodarskemu razvoju bi morali biti hkrati podporni za socialni in človekov razvoj...
- ... razvoj t.i. 'sedentarnih' dejavnosti (dejavnosti na domu, ki služijo lokalnemu trgu, uporabljajo lokalne resurse, itn.). "Sedentarna" ekonomija bi privedla do integracije regionalnih kapitalov....
- ...«kolonizacija» Pomurja (stimulirati ljudi k priseljevanju, npr. brezplačni internet) – regiji prinese davkoplachevalce....župane z instrumentom pripraviti do tega, da bodo dobri gospodarji (uporaba lokalnih resursov – *»če boš lokalne resurse pustil nezaposlene in uvažal razvojni denar iz Ljubljane ali Bruslje, boš dobival projekte, ki služijo Ljubljani in Bruslju, ne pa Pomurju«*).
- ...razvoj socialne ekonomije kot neposredne možnosti za zagotovitev delovnih mest ob pomoči države...

¹ Eden od respondentov opozori, da je evalvacija potencialov Pomurje že bila narejena v okviru preliminarnega razvojnega programa 2004 ali 2006. Šlo je za dokument, v katerem lokalni akterji podajo svojo vizijo (razvojne prioritete) razvoja Pomurja.